

LT

LT

LT

EUROPOS BENDRIJŲ KOMISIJA

Briuselis, 21.8.2009
KOM(2009) 432 galutinis

**KOMISIJOS KOMUNIKATAS EUROPOS PARLAMENTUI, TARYBAI, EUROPOS
EKONOMIKOS IR SOCIALINIŲ REIKALŲ KOMITETUI IR REGIONŲ
KOMITETUI**

**Galutinis e. Europos 2005 m. veiksmų plano ir daugiametės e. Europos 2005 m. veiksmų
plano, gerosios patirties platinimo ir tinklo bei informacijos saugumo gerinimo
stebėsenos programos (MODINIS) (2003–2006 m.) įvertinimas**

**KOMISIJOS KOMUNIKATAS EUROPOS PARLAMENTUI, TARYBAI, EUROPOS
EKONOMIKOS IR SOCIALINIŲ REIKALŲ KOMITETUI IR REGIONŲ
KOMITETUI**

**Galutinis e. Europos 2005 m. veiksmų plano ir daugiametės e. Europos 2005 m. veiksmų
plano, gerosios patirties platinimo ir tinklo bei informacijos saugumo gerinimo
stebėsenos programos (MODINIS) (2003–2006 m.) įvertinimas**

TURINYS

1.	Ižanga	3
2.	Pagrindiniai faktai	3
2.1.	E. Europos 2005 m. veiksmų planas	3
2.2.	MODINIS.....	3
2.3.	i2010.....	4
3.	Vertinimo rezultatai	5
3.1.	E. Europos 2005 m. veiksmų planas	5
3.2.	MODINIS.....	6
4.	Išvados.....	7
1 priedas		8
1.	Aktualumas	8
2.	E. Europos veiksmų plano efektyvumas ir darnumas	8
3.	Poveikis ir veiksmingumas	9
2 priedas		11
MODINIS efektyvumas		11
Programos MODINIS veiksmingumas, poveikis ir aktualumas		11
Rekomendacijos		12

1. IŽANGA

Šiame komunikate pateikiamas galutinis e. Europos 2005 m. veiksmų plano ir programos MODINIS įvertinimas. Sprendimo dėl programos MODINIS (Sprendimas Nr. 2256/2003/EB) 7 straipsnio 4 dalyje nurodyta, kad baigus vykdyti programą „Komisija pateikia Europos Parlamentui, Tarybai, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui bei Regionų komitetui įvertinimo ataskaitą apie programoje nurodytų veiksmų įgyvendinimo rezultatus“.

Atsižvelgus į programos MODINIS ir e. Europos veiksmų plano sąveiką, nuspręsta abu vertinimus atlikti vienu metu ir kartu pateikti jų rezultatus.

2. PAGRINDINIAI FAKTAI

2.1. E. Europos 2005 m. veiksmų planas

Europos Vadovų Taryba Feiroje vykusiame susitikime (2000 m. birželio mėn.) patvirtino e. Europos veiksmų planą (2000–2002 m.) kaip su informacine visuomene susijusią Lisabonos strategijos, kuria siekiama atgaivinti ekonomiką, socialinius reikalus ir aplinkos apsaugą, dalį. Jame nustatyta nemažai tikslų, kurie buvo reguliariai stebimi remiantis lyginamosios analizės rodikliais.

Tačiau iki 2002 m. pabaigos buvo mažai požymių, kad dėl interneto plėtros Europoje atsirastų naujų darbo vietų ar paslaugų. Todėl Europos Vadovų Taryba susitikime Barselonoje (2002 m. kovo mėn.) paragino Komisiją parengti e. Europos veiksmų planą, kuriame didžiausias dėmesys būtų skiriamas „plačiai prieinamo plačiajuosčio ryšio tinklų naudojimui visoje Sąjungoje iki 2005 m., interneto protokolo IPv6 išplėtojimui, tinklų bei informacijos saugumui, e. vyriausybei, e. mokymuisi, e. sveikatai ir e. verslui“¹. Paskesnę e. Europos 2005 m. veiksmų planą patvirtino Sevilijoje posėdžiavusi Europos Vadovų Taryba (2002 m. birželio mėn.).

2.2. MODINIS

2003 m. lapkričio mėn. programa MODINIS buvo priimta Tarybos ir Parlamento kaip „e. Europa 2005 m. veiksmų plano, geros praktikos platinimo ir tinklo bei informacijos saugumo gerinimo stebėsenos daugiamečių programa“. Ji buvo programos PROMISE tęsinys; pagal šią programą paskutiniame etape buvo skiriamas finansavimas e. Europos 2002 m. veiksmų planui. Programos MODINIS įgyvendinimo laikotarpis – treji metai (2003–2005 m.). Siekiant užtikrinti veiklos tęstinumą, 2006 m. ji pratęsta, kol įsigalios IRT politikos rėmimo programa, kuri yra 2006 m. priimtos Konkurencingumo ir inovacijų programos (KIP) dalis.

Programos MODINIS tikslai:

– stebėti e. Europos veiksmų plano įgyvendinimo pažangą,

¹ Europos Vadovų Tarybos susitikimas Barselonoje, pirmininkaujančios valstybės išvados, 40 dalis (<http://ue.eu.int/en/Info/eurocouncil/index.htm>).

- analizuoti su e. Europa susijusią gerąją patirtį, taip pat skleisti gerąją patirtį ir platinti informavimo paslaugas,
- analizuoti informacinės visuomenės ekonominę ir visuomeninę reikšmę,
- pasirengti veiklai, kurią vykdys Europos tinklų ir informacijos apsaugos agentūra (ENISA).

Šių tikslų siekiama:

- atliekant lyginamąją analizę,
- atliekant tyrimus,
- rengiant konferencijas ir seminarus,
- remiant strateginius tyrimus ir diskusijas, ypač e. Europos patariamojoje grupėje.

Programa MODINIS buvo įgyvendinama vykdant metines darbo programas, kurias patvirtino MODINIS valdymo komitetas.

Pirmosios, 2004 m., darbo programos biudžetas buvo 12,8 mln. EUR (įskaitant iš 2003 m. biudžeto perkeltus 5,1 mln. EUR). 2005 ir 2006 m. darbo programų biudžetai buvo po 7,72 mln. EUR. Visas programos MODINIS biudžetas buvo 28,2 mln. EUR.

Pratęsus programą MODINIS, 2006 m. remta pirmaisiais metais pagal iniciatyvą „i2010“ vykdyta veikla.

2.3. i2010

2005 m. birželio mėn. Komisija priėmė iniciatyvą „i2010–Europos informacinė visuomenė augimui ir užimtumui skatinti“. Priimta kaip e. Europos veiksmų plano tęsinys, „i2010“ yra išsami skaitmeninės ekonomikos plėtros skatinimo naudojantis visomis ES politikos priemonėmis strategija. Šia IRT politika, reguliavimu, taip pat moksliniais tyrimais ir inovacijomis grindžiama iniciatyva siekiama prisidėti prie Lisabonos tikslų įgyvendinimo. Pagrindiniai šios politikos prioritetai: a) skatinti sudaryti palankias ir konkurencingas sąlygas elektroniniams ryšiams ir žiniasklaidos paslaugoms vystyti; b) intensyvuoti IRT srities mokslinius tyrimus ir inovacijų diegimą; c) užtikrinti, kad įtrauki informacinė visuomenė būtų naudinga visiems.

Per pastaruosius trejus metus padaryta didelė pažanga: sukurta nauja audiovizualinės žiniasklaidos paslaugų reguliavimo sistema; pradėta e. ryšių reguliavimo reforma²; taikomas reguliavimas, kuriuo siekiama sukurti bendrąją tarpvalstybinę judriojo telefono ryšio rinką; priimtos iniciatyvos, kuriomis skatinama Europoje plėtoti skaitmeninį turinį³; parengtos ir įgyvendinamos svarbios naujos mokslinių tyrimų bei plėtros ir inovacijų finansavimo iniciatyvos; pradėti įgyvendinti novatoriški viešojo ir privačiojo sektorių partnerystės projektai (bendros technologijų iniciatyvos); įgyvendinamos pavyzdinės pažangiųjų

² http://ec.europa.eu/information_society/policy/ecommm/tomorrow/index_en.htm.

³ COM (2007) 836, http://ec.europa.eu/avpolicy/other_actions/content_online/index_en.htm.

automobilių, Europos skaitmeninių bibliotekų ir IRT, kuriomis prisidedama prie darnaus vystymosi, taip pat e. įtraukties, e. valdžios ir e. sveikatos iniciatyvos⁴.

3. VERTINIMO REZULTATAI

Padedant šiai užduočiai atlikti pasamdytiems vertintojams⁵, e. Europos veiksmų plano politikos pagrindai ir su šiuo planu susijusi finansavimo programa MODINIS buvo vertinami nuo 2006 m. sausio mėn. iki 2007 m. liepos mėn.

3.1. E. Europos 2005 m. veiksmų planas

Komisija pritaria nepriklausomo vertinimo⁶ rezultatams ir apskritai teigiamoms jo išvadoms dėl e. Europos 2005 m. veiksmų plano aktualumo, veiksmingumo ir poveikio.

Vertinant aktualumą keltas klausimas, ar pagrįsta ir įmanoma išvystytoje ir sudėtingoje politikos srityje kurti visuotinę politikos pagrindų strategiją.

Vertintojai padarė išvadą, kad pagrindų nustatymu pagrįstas strategijos rengimo metodas yra naudingas ir aktualus. Jie taip pat nustatė, kad e. Europos veiksmų planas yra itin reikšmingas užmezgant ir palaikant dialogą tarp šalių, kurių kultūrinis ir institucinis pagrindas, našumo lygis, taip pat informacinės visuomenės darbotvarkės ir prioritetai gerokai skiriasi.

Atlikus vertinimą nustatytas penkeriopas poveikis. Taigi e. Europa gali būti vertinama kaip:

- platforma, kurioje galima daryti įtaką,
- pagrindinė nacionalinės informacinės visuomenės politikos kūrimo paskata ir varomoji jėga,
- nacionalinės informacinės visuomenės politikos atskaitos taškas,
- postūmis vystyti tam tikras informacinės visuomenės sritis,
- paskata geriau koordinuoti nacionalinę informacinės visuomenės politiką.

Įvairiose valstybėse narėse nustatyti skirtingi šio poveikio deriniai. Vertintojai nustatė, kad e. Europos 2005 m. veiksmų planas buvo svarbus veiksnys, padėjęs išlaikyti IRT politinėje darbotvarkėje tuo metu, kai susidomėjimas šia sritimi menko. E. valdžia ir e. sveikata – tai dvi pavyzdinės sritys, kuriose, įgyvendindamos e. Europos veiksmų planą, valstybės narės siekia konkrečių tikslų ir naudojami aukšto lygio parama.

Nustatyta, kad e. Europos patariamoji grupė atliko svarbų vaidmenį užtikrinant keitimąsi patirtimi ir intensyvesnį savitarpio mokymąsi Europos lygmeniu. Ji valstybėms narėms padėjo plačiau pažvelgti į informacinės visuomenės keliamus uždavinius ir kitų valstybių priimtus sprendimus.

⁴ COM (2007) 694, http://ec.europa.eu/information_society/activities/einclusion/index_en.htm.

⁵ „Rambøll Management“ ir „Technopolis“.

⁶ Žr. 1 priedą.

Tačiau vertintojai mano, kad e. Europos patariamiosios grupės suinteresuotųjų šalių grupė („antroji skiltis“) patariamąją funkciją atliko nepakankamai gerai. Ši nuolatinė grupė iš esmės nesugebėjo užtikrinti profesinių žinių įvairovės, reikalingos pagal įvairiapusišką e. Europos darbotvarkę.

Vis dėlto ji taip pat parengė svarbias skaitmeninės atskirties ir e. įtraukties ataskaitas, kuriomis grindžiamos su „i2010“ susijusios reikšmingos politikos iniciatyvos, pavyzdžiui, komunikatas „Atotrūkio įdiegiant plačiajuostį ryšį mažinimas“⁷ ir e. įtraukties iniciatyva⁸.

Siekiant pašalinti vertintojų nustatytus trūkumus ir išlaikyti profesinių žinių telkimo naudą, antroji skiltis pakeista konsultacijų su suinteresuotosiomis šalimis *ad hoc* mechanizmu.

3.2. MODINIS

Komisija pritaria teigiamam programos MODINIS vertinimui⁹, kuriame nurodyta, kad pagal šią programą sudaromos sąlygos vykdyti e. Europos 2005 m. veiksmų planą ir suderinti politikos iniciatyvą su išlaidų programa. Vertintojų nuomone, programa MODINIS valstybių narių veiklai suteikė europinę reikšmę; tai padaryta pirmiausia atliekant lyginamąją analizę, taip pat rengiant konferencijas ir rengiantis veiklai, kurią vykdys ENISA.

Tačiau jie nustatė, kad MODINIS valdymo komiteto ir e. Europos patariamiosios grupės ryšiai, ypač susiję su abiejų įstaigų pareigų pasidalijimu ir veiksmų koordinavimu, nepakankamai aiškūs. Komisija džiaugiasi vertintojų nustatytu faktu, kad šis klausimas išspręstas pratęsiant programos MODINIS galiojimą ir įsteigiant „i2010“ aukšto rango grupę.

Kadangi programa MODINIS buvo vėlai priimta ir pagal pirmąją darbo programą teko sunaudoti iš 2003 m. biudžeto perkeltas lėšas, kilo sunkumų vykdant biudžetą ir vėluota įgyvendinti tam tikras priemones. Tačiau, kaip pripažino vertintojai, 2005 ir 2006 m. biudžetas įvykdytas beveik 100 %.

Komisija pripažįsta vertintojų išvadą, kad pagal programą MODINIS finansuoti tyrimai nepakankamai paviešinti ir padarė nedidelį pastebimą poveikį. Tačiau tuo metu, kai buvo atliekamas vertinimas, daugelis tyrimų dar nebuvo baigti. Baigti tyrimai yra plačiai prieinami ir tinkamai paviešinti, be to, jais gerokai prisidėta prie politikos kūrimo: naudojimosi IRT mokyklose, bendrosios praktikos gydytojų naudojimosi IRT ir e. valdžios tyrimai pristatyti aukšto lygio konferencijose. Kartu su kitais plačiajuosčio ryšio aprėpties ir prieigos kainų tyrimais, jais kaip analitine medžiaga grindžiamos „i2010“ metinės ataskaitos. Dar vienas pavyzdys – sąveikiojo turinio internete tyrimas¹⁰, kuriuo remiantis parengtas Komisijos komunikatas dėl kūrinų platinimo prijungties režimu¹¹.

Galiausiai Komisija palankiai vertina programos MODINIS vertintojų pateiktas rekomendacijas ir į jas atsižvelgia. Jos manymu, rekomendacijos įgyvendinamos vykdant IRT rėmimo programą. Pagal programą MODINIS vykdyta veikla dabar yra IRT politikos rėmimo programos horizontaliųjų priemonių dalis. Rekomendacijos susijusios su šiais klausimais:

⁷ COM (2006) 129.

⁸ COM (2007) 694.

⁹ Žr. 2 priedą.

¹⁰ http://ec.europa.eu/information_society/eeurope/i2010/docs/studies/interactive_content_ec2006.pdf.

¹¹ COM (2007) 836 galutinis

<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=COM:2007:0836:FIN:EN:PDF>.

- a) ryšiai su valdymo komitetu,
- b) būtinybė laiku priimti darbo programas,
- c) lyginamosios analizės rodiklių kūrimas,
- d) didesnis dėmesys gerosios patirties sklaidai.

Į rekomendacijas atsižvelgta taip:

a) IRT politikos rėmimo programos valdymo komiteto funkcija – pagal sprendimo, kuriuo sukuriamas Konkurencingumo ir inovacijų bendroji programa (KIP), 47 straipsnį pareikšti nuomonę dėl metinės darbo programos projekto. Taip pat ypač pasistengta, kad ryšiai su komitetu taptų intensyvesni ir tvirtesni. Politikos kryptis ir prioritetus svarsto „i2010“ aukšto rango grupė.

b) Pirmąją IRT politikos rėmimo programos darbo programą priimti vėluota iš dalies todėl, kad vėlai priimtas sprendimas dėl KIP (2006 m. lapkričio mėn.). Be to, pagal IRT politikos rėmimo programą nustatyta naujų priemonių ir tikslų, todėl valstybių narių atstovai valdymo komitete nusprendė, kad, prieš pateikiant nuomonę dėl darbo programos, reikia papildomos diskusijos. Šis delsimas turėjo įtakos ir 2008 m. darbo programos priėmimui. Numatoma, kad nuo 2009 m. darbo programos turi būti priimamos kiekvienų metų pradžioje.

c) Visa lyginamoji analizė atlikta remiantis 2006 m. priimta „i2010“ lyginamosios analizės sistema ir nuolat bendradarbiaujant su valstybėmis narėmis, daugiausia Eurostato darbo grupėje. Ryšys su Lisabonos strategija užtikrinamas „i2010“ rodiklius susiejus su IRT srities integruotosiomis gairėmis. Be to, skelbdamos savo duomenis „i2010“ metinėje ataskaitoje, rodiklius reguliariai tvirtina valstybės narės.

d) Keitimasis gerąja patirtimi sustiprintas kuriant internetines duomenų bazines, kuriose veikia paieškos funkcija, (www.epractice.eu) ir plėtojant pagal IRT politikos rėmimo programą finansuojamus teminius tinklus. Šių priemonių imtasi ir tokiose naujose srityse, kaip e. įtrauktis ir skaitmeninė atskirtis (<http://www.broadband-europe.eu>).

4. IŠVADOS

Komisijos manymu, šia palankia ataskaita patvirtinama, kad e. Europos 2005 m. veiksmų planas ir jo pagrindinė finansavimo programa MODINIS yra veiksmingi ir naudingi. Nustatyta tam tikrų trūkumų, tačiau šie trūkumai didelės įtakos visos programos įgyvendinimui neturėjo. Jie pašalinti įgyvendinant paskesnę iniciatyvą „i2010“ ir vieną iš jos pagrindinių finansavimo priemonių (IRT politikos rėmimo programą).

1 priedas

Galutinis e. Europos 2005 m. veiksmų plano įvertinimas

Įvertinimo ataskaitos ištraukos¹²

Įvertinti trys e. Europos veiksmų plano aspektai:

- e. Europos veiksmų plano aktualumas,
- e. Europos veiksmų plano efektyvumas ir nuoseklumas,
- galimas e. Europos veiksmų plano ir jo įgyvendinimo mechanizmų poveikis.

1. AKTUALUMAS

E. Europos veiksmų plano turinio aktualumą įvairios susijusios suinteresuotųjų šalių grupės (pvz., politikos kūrėjai, verslo įmonės, akademinės įstaigos ir kt.) apibūdina nevienodai. Pavyzdžiui, e. Europos prioritetai, kurie atrodo aktualūs tam tikros valstybės narės politikos kūrėjams, nebūtinai sutampa su tos šalies verslo įmonių prioritetais.

Vertinant politikos kūrimo metodą keltas svarbiausias klausimas, ar pagrindų nustatymu grindžiamas metodas, kuriuo vis labiau išvystytoje ir sudėtingoje politikos srityje kuriama visuotinė strategija, vis dar pagrįstas ir tinkamas.

Įvertinus nustatyta, kad:

E. Europos 2005 m. veiksmų planas buvo itin reikšmingas užmezgant ir palaikant dialogą tarp šalių, kurių kultūrinis ir institucinis pagrindas, našumo lygis, taip pat informacinės visuomenės darbotvarkės ir prioritetai gerokai skiriasi.

Atrodo, kad valstybės narės laikosi bendros nuomonės, jog e. Europos veiksmų planas yra aktualus kaip visuotinė politikos sistema ar bent kaip bendras europinis požiūris. Valstybės narės mano, kad būtinas forumas, kuriame būtų jungiami ir koordinuojami, pavyzdžiui, standartų bei reguliavimo reikalai ir kiti su sąveika susiję klausimai. Tačiau valstybėms narėms e. Europos veiksmų planas nevienodai aktualus, nors jis ir labai aktualus ES. Taip yra dėl nevienodų IRT plėtros etapų ir skirtingų politikos poreikių, nes kai kuriose valstybėse narėse e. Europos tikslai neatitinka bendro informacinės visuomenės išsivystymo lygio.

2. E. EUROPOS VEIKSMŲ PLANO EFEKTYVUMAS IR DARNUMAS

E. Europos veiksmų plano efektyvumas vertintas pagal e. Europos patariamąsios grupės ir susijusių pograpių funkcijas.

E. Europos patariamoji grupė atliko svarbų vaidmenį užtikrindama keitimąsi patirtimi ir intensyvesnį savitarpio mokymąsi Europos lygmeniu. Patariamąsios grupės susitikimuose

¹²

Visa ataskaita pateikta

http://ec.europa.eu/dgs/information_society/evaluation/data/pdf/studies/s2005_01/eEurope2005_fi nal_report.pdf

valstybių narių atstovai galėjo plačiau pažvelgti į informacinės visuomenės keliamus uždavinius ir kitų valstybių priimtus sprendimus.

Tačiau atrodo, kad kuriant paskatas rengti informacinės visuomenės politikos priemones ir koordinuojant šią politiką patariamoji grupė kol kas nebuvo itin reikšminga, nes valstybės narės nevienodai išitraukė į šios grupės veiklą ir šioje grupėje trūko sąveikos. Buvo numatyta, kad patariamoji grupė tikrins Komisijos siūlomas informacinės visuomenės strategijas, tačiau atrodo, kad šios funkcijos grupė nevykdė. Taip tikriausiai įvyko pirmiausia todėl, kad, negalėdami atstovauti savo valstybių nuomonei, grupės nariai iš įvairių valstybių narių neturi pakankamų sprendimų priėmimo galių.

Kyla rimtų abejonių dėl e. Europos patiriamosios grupės antrosios skilties naudingumo. Nuo pat pradžių jos įgaliojimai buvo neaiškūs, o veikla e. Europos veiksmų plano įgyvendinimui padarė nedaug įtakos.

E. Europos patiriamosios grupės antrąją skiltį sudarė įvairūs skirtingų politikos sričių ir pramonės sektorių ekspertai ir suinteresuotosios šalys. Grupės nariai šią grupę laikė naudingu susitikimų forumu, kuriame galima keistis nuomonėmis ir kurti naujus tinklus. Tačiau ši grupė buvo labai plati ir neturėjo aiškių įgaliojimų, todėl atrodo, kad jos diskusijos buvo nepakankamai išsamios ir profesionalios, kad padarytų tikrą poveikį.

Didžiąją dalį darbo atliko pogrupiai. E. sveikatos ir e. valdžios pogrupiai dirbo gerai ir užtikrino, kad šiais svarbiais klausimais vyktų diskusijos ir būtų pasiekiamas susitarimas.

Tačiau dėl daugybės pogrupių ir nepakankamo jų veiksmų koordinavimo jų veikla tapo neskaidri, be to, jie pradėjo dubliuoti vieni kitų veiksmus. E. Europos darbo grupių ir kitų generalinių direktoratų darbo grupių veikla taip pat nepakankamai koordinuojama.

3. POVEIKIS IR VEIKSMINGUMAS

Vertinant poveikį daugiausia dėmesio skirta e. Europos veiksmų plano indėliui į valstybių narių informacinės visuomenės politiką ir strategiją, t. y. pabrėžtas pirmojo lygio poveikis. Tačiau, jei įmanoma, vertinant stengtasi nustatyti antrojo lygio poveikį veiklos politinėms programoms ir priemonėms.

Įgyvendinant e. Europos veiksmų planą, kai kuriose valstybėse narėse imtasi tiesioginių veiksmų veiklos politikos programų arba vidinio koordinavimo gerinimo srityse.

Atsižvelgiant į valstybių paskatas ir ypatybes, e. Europos 2005 m. veiksmų planas valstybėse narėse padarė nevienodą poveikį. Atlikus vertinimą nustatytas penkeriopas poveikis:

- e. Europos veiksmų planas gali būti vertinamas kaip platforma, kurioje galima daryti įtaką,
- e. Europos veiksmų planas gali būti vertinamas kaip pagrindinė nacionalinės informacinės visuomenės politikos kūrimo paskata ir varomoji jėga,
- e. Europos veiksmų planas gali būti vertinamas kaip nacionalinės informacinės visuomenės politikos atskaitos taškas,
- e. Europos veiksmų planas gali būti vertinamas kaip postūmis vystyti tam tikras informacinės visuomenės sritis,

– e. Europos veiksmų planas gali būti vertinamas kaip paskata geriau koordinuoti nacionalinę informacinės visuomenės politiką.

Įvairiose valstybėse narėse nustatyti skirtingi šio poveikio deriniai rodo, kad e. Europos veiksmų planu kaip viešojo sektoriaus priemone pavyko daugeliu skirtingų būdų paveikti valstybių narių informacinės visuomenės politikos sritį. Atlikus vertinimą taip pat nustatyta, kad e. Europos veiksmų plano poveikis dvipusis: kartais e. Europos veiksmų planą kaip konsoliduotą Europos politiką tiesiogiai veikia valstybės narės, kurios naudojami savo įgyvendinimo mechanizmais.

E. Europos 2005 m. veiksmų planas buvo svarbus veiksnys, padėjęs išlaikyti IRT politinėje darbotvarkėje tuo metu, kai susidomėjimas šia sritimi menko iš dalies todėl, kad (vėl) iškilo klausimų, kurie laikyti svarbesniais.

Daugeliu atveju nuolat stengiamasi išlaikyti politikos srities, kuri pati savaime nėra trumpalaikės nacionalinės politikos darbotvarkės prioritetas, aukšto lygio politinę paramą. Vertinime nurodyta, kad taikant tokius įgyvendinimo mechanizmus, kaip patariamoji grupė, ministrų konferencijos ir lyginamoji analizė, e. Europos veiksmų planas turėjo itin didelę reikšmę palaikant IRT iniciatyvų aukšto lygio paramą. Tai galima susieti su įvairių tipų poveikiu, kadangi aukšto lygio parama yra vienas iš pagrindinių įvairiopą poveikį sukeliančių veiksnių. Todėl aukšto lygio paramos skatinimu, kartu su gerosios patirties kaupimu ir sklaida, būtų galima veiksmingai pasiekti numatytus tokios viešojo sektoriaus priemones, kaip e. Europos veiksmų planas arba „i2010“, rezultatus.

E. Europos veiksmų planu prisidėta prie informacinės visuomenės srities bendrųjų politikos tikslų nustatymo; tokie tikslai įtraukti į e. valdžios ir e. sveikatos veiksmų planus, kuriuose abiejuose ne tik apskritai deklaruojami interesai, bet ir nustatomi konkretesni tikslai.

Remiantis vertinimo rezultatais, e. Europos veiksmų planas paskatino teikti aukšto lygio paramą ir imtis nacionalinio lygmens IRT politikos priemonių, o apžvelgus, kaip valstybių narių informacinės visuomenės politikos tikslai dera su e. Europos veiksmų plano tikslais, taip pat nustatyta, kad daugiausia dėmesio skirta e. valdžios ir e. sveikatos politikai kurti. Reikėtų pabrėžti su e. valdžia susijusios lyginamosios analizės indėlį: dėl diskusijų apie rodiklius ir eilės sąrašo ši politikos sritis bent buvo nuolat įtraukiama į valstybių narių politines darbotvarkes.

2 priedas

Galutinis programos MODINIS įvertinimas

Įvertinimo ataskaitos ištraukos¹³

MODINIS EFEKTYVUMAS

Vertinant programos MODINIS efektyvumą, daugiausia dėmesio skirta programos valdymui, biudžeto naudojimui, MODINIS valdymo komiteto funkcijoms, taip pat jos derėjimui su e. Europos 2005 m. veiksmų planu.

Vertinime nustatyta, kad valdymo komiteto vaidmuo apsiriboja pagal valdymo procedūrą nustatytomis funkcijomis. Tačiau vertinant valdymo komiteto ir e. Europos patariamąsios grupės ryšius nustatyta, kad pareigų paskirstymo tvarka neaiški ir veiksmai koordinuojami nepakankamai. Tiksliau, kilo prieštaravimų dėl valdymo komiteto oficialaus teisinio statuso ir e. Europos patariamąsios grupės narių viršenybės.

Įvertinus nustatyta, kad pagal „i2010“ MODINIS valdymo komiteto vaidmuo apibrėžtas tiksliau. Griežčiau atskyrus iš Komisijos administravimo biudžeto finansuojamos aukšto rango grupės ir MODINIS veiklą, tapo aiškiau, kaip skirtingi susitikimo forumai turėtų sąveikauti, o atsakomybė už koordinavimą patikėta valstybėms narėms.

Įvertinus biudžeto lėšų naudojimą nustatyta, kad pavėluotas darbo programos priėmimas 2004 m. gerokai paveikė programos MODINIS lėšų naudojimą. 2005 ir 2006 m. biudžeto lėšos naudotos ir biudžetiniai įsipareigojimai vykdyti geriau. Komisijoje taikant bendrąją darbo programų ir biudžeto patvirtinimo sistemą, vykdyti veiklos per visus finansinius metus neįmanoma, nes nuolat vėluojama oficialiai priimti biudžeto ir programos projektą ir tam sugaištamas pirmasis metų ketvirtis. Dėl to kyla pavojus, kad biudžeto lėšos gali būti naudojamos nepakankamai efektyviai ir veikla pagal darbo programas gali būti vykdoma pavėluotai arba ji gali tapti ne tokia aktuali.

Be to, ryšiams ir keitimuisi informacija skirta nedaug dėmesio darbo programose ir nedaug biudžeto lėšų.

Nepaisant to, vertintojai teigia, kad MODINIS darbo programos atitinka finansinės paramos programos MODINIS, kuria siekiama palengvinti e. Europos 2005 m. veiksmų plano įgyvendinimą, tikslus ir dera su jais.

PROGRAMOS MODINIS VEIKSMINGUMAS, POVEIKIS IR AKTUALUMAS

Apskritai galima daryti išvadą, kad atskirų programos MODINIS veiklos krypčių ir darbų sekų poveikis skiriasi. Akivaizdžiausių poveikį galima nustatyti lyginamąja analize; valstybės narės tai įvertino rimtai ir tam tikrais atvejais gerokai pagerino padėtį. Be to, lyginamoji

¹³ Visa ataskaita pateikta http://ec.europa.eu/dgs/information_society/evaluation/data/pdf/studies/s2005_01/modinis_final_report.pdf.

analizė – tai sritis, kurioje programos MODINIS įtaka labiausiai pastebima, nes pagal programą ne tik finansuota lyginamosios analizės veikla, bet ir prisidėta prie „i2010“ rodiklių kūrimo ir pritaikymo.

Didžioji dalis pagal programą MODINIS finansuotos kitų trijų krypčių veiklos buvo naudinga ir ja buvo grindžiama kita veikla, pavyzdžiui, susijusi su konferencijomis arba pasirengimu veiklai, kurią vykdys Europos tinklų ir informacijos apsaugos agentūra. Rengiant konferencijas pagrįstos svarbiausios e. Europos veiksmų plano sritys, paskatinta toliau kurti politiką ir prisidėta prie konkrečių gairių ir veiksmų planų rengimo. Nuspręsta, kad vienintelis ne itin svarbus įgyvendinimo mechanizmas – tai pagal programą MODINIS finansuoti tyrimai. Jų rezultatai paskleisti nepakankamai plačiai ir atrodo, kad jie turėjo nedaug įtakos valstybėms narėms keičiantis informacija ir kaupiant patirtį. Programa MODINIS užtikrinta, kad e. Europos veiksmų plano tikslus atitinkanti veikla būtų finansuojama ir įgyvendinama.

Programa MODINIS be abejonų buvo svarbus e. Europos veiksmų plano įgyvendinimo mechanizmas, nes dėl jos buvo galima imtis daugiau europinių veiksmų, kurių vien valstybės narės nebūtų galėjusios įgyvendinti ar finansuoti. Taigi ji padarė didelį poveikį valstybių narių vykdomai veiklai suteikdama europinę reikšmę.

REKOMENDACIJOS

Rekomenduojama būsimoje panašiose programose numatyti, kad valdymo komitetas tik priimtų darbo programas ir skirstytų biudžetą. Tačiau Komisija turi pagerinti ryšius su komitetu ir užtikrinti, kad jo funkcijos būtų tinkamai apibrėžtos.

Komisija turi pasistengti darbo programas priimti laiku ir biudžetinius metus suderinti su programa, kad būtų lengviau veiksmingai naudoti biudžeto lėšas.

Lyginamosios analizės rodikliai turi būti nuolat apibrėžiami iš naujo ir pritaikomi prie naujų pokyčių ir naujų valstybių narių, kurios galbūt įstos į Europos Sąjungą, poreikių. Ir toliau turėtų būti siekiama nustatyti naujus rodiklius. Reikia užtikrinti, kad už rodiklių nustatymą atsakingos įvairios darbo grupės veiktų darniai ir bendradarbiautų, ir taip būtų išvengta veiklos dubliavimo ir būtų pagerinta „i2010“ rodiklių kokybė.

Pagal „i2010“ turėtų būti intensyviau keičiamasi gerąja patirtimi, nes įstojus naujoms valstybėms narėms ir atsiradus naujų temų reikia imtis bendrų pastangų, kad visoje Europos Sąjungoje būtų intensyviau mokomasi ir darniau vykdoma veikla.

Šiandien atrodo, kad skleisti gerąją patirtį rengiant konferencijas ir atliekant tyrimus nepakanka. Tam, kad būtų užtikrinta gerosios patirties sklaida, vertinime siūloma dėti daugiau pastangų ir skirti daugiau išteklių, pavyzdžiui, kurti internetines duomenų bazines, kuriose veikia paieškos funkcija.